

Gyvenimas besivejant mokslo paukštę

Algirdas Vaclovas Valiulis

Rašyti apie prabėgusius metus arba į juos atsigręžti iš dalies nesunku, nes viską, kas buvo, galima matyti kaip iš paukščio skrydžio. Nežinia, ar rastume žmogų, kuris galėtų tvirtinti, kad mokslininko kelią pasirinko dar vaikystėje. Nors visiškai to neigti irgi negalima. Daugybė gydytojų, muzikantų ar kitų meno krypties žmonių augo ir brendo aplinkoje, kuri suformavo jų ankstyvą požiūrį į gyvenimo pasirinkimą. Ir dabar didžiuojamės tokiomis dinastijomis ir jų pasiekimais. Vis dėlto, augant archaiškoje valstietiškos buities aplinkoje, formuojasi kiti prioritetai, kitos sampratos ir kitas gyvenimo kelio pasirinkimas. Juk ir duonos augintojų šeimose buvo dinastijos, kai tėvų kelią perimdavo vaikai, tačiau kam tokios dinastijos įdomios?

Gimiau 1943 m. sausio 10 d. Vilniuje Raudonojo kryžiaus ligoninėje (įkurtoje 1939 m. ir uždarytoje 2013 m. vasario 28 d.). Tėvas Kazimieras Valiulis prieš II pasaulinį karą baigė Fredos aukštesniąją sodininkystės ir daržininkystės mokyklą (Kaune), 1941–1944 m. dirbo agronomu viename Vilniaus priemiesčio ūkyje. Artėjant karo frontui, ūkio darbuotojai išsisklaidė ir tėvas 1944 m. vasarą arklio traukiamu vežimu su nedideliu užgyventu turtu, žmona bei sūnumi persikraustė gyventi į Utenos r. Kuktiškių bažnytkaimyje buvusius savo tėvų namus. Apylinkės žmonės dažnai kviesdavo tėvą padėti įveisti sodus ar sodinti želdinius, bet kokios nors mokslinės veiklos, kad ir augalų selekcijos, jis nevykdė ir savo vaikams tokio pavyzdžio nerodė. Po karo Lietuvoje buvo mažai žmonių, baigusių specializuotus mokslus, todėl tėvui agronomui teko dirbti įvairiose žemės ūkio organizacijose ar ūkiuose ir kilnotis iš vienos gyvenamosios vietos į kitą. Dėl šios priežasties pradžios mokslai buvo pradėti Utenos r. Kuktiškių pradinėje mokykloje ir tęsti Molėtų septynmetėje mokykloje.

XX a. ketvirtojo dešimtmečio pabaigoje kaimuose atsirado įvairios technikos – traktorių, sunkvežimių, kūlimo ir kitokių mašinų. Nauja aplinka greitai pradėjo formuoti vaikų samonę, nes viskas, kas buvo susiję su mašinomis, atrodė labai patraukliai. Vieną gyvenimo tarpsnį teko gyventi kaime, kuriame buvo įsikūrusi mašinų ir traktorių stotis. Buvimas tokioje aplinkoje paliko savo pėdsaką ir, 1956 m. baigęs septynmetę mokyklą, įstojau mokytis į Vilniaus žemės ūkio mechanizacijos technikumą Mechanizacijos skyrių. Dabar šiuose pastatuose

ALGIRDAS
VACLOVAS
VALIULIS

GYVENIMAS
BESIVEJANT
MOKSLO
PAUKŠTĘ

Ant lovos – vienerių sulaukęs jubilias. Tokią vaikystės nuotrauką turi dauguma. Juk tai dar tik gyvenimo α .

Keturi broliai Valiuliai. Iš kairės: Romas, Zigmantas, Vytautas ir Algirdas. Apie 1953 m.

yra Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija, kuri 2022 m. paminėjo technikos mokyklos įkūrimo Vilniuje 100 metų jubiliejų. 1960 m. baigiau studijas technikume ir gavau techniko-mechaniko diplomą. Technikume buvo gera mokymo bazė, daug naujos žemės ūkio technikos, ke-
taus liejykla, įvairių garo ir vidaus degimo mašinų, mokė geri dėstytojai, absolventai gaudavo vairuotojo profesio-
nalo, kombainininko ir traktorininko pažymėjimus, ta-
čiau mokslinės veiklos čia niekas nevystė. Tuo laikmečiu visi, baigę studijas, privalėjo vykti dirbti į paskirtas vietas ir tik 5 procentams gerais pažymiais baigusių absolen-
tų buvo leidžiama tęsti studijas aukštojoje mokykloje. Turint tokį bazinį išsilavinimą, atrodė tiksliausia ban-
dyti įstoti į Lietuvos žemės ūkio akademiją. Deja, įstoti nepavyko, nes norint išlaikyti matematikos, fizikos, che-
mijos ir lietuvių kalbos stojamuosius egzaminus reikėjo geresnių žinių, nei jų suteikė technikumai. Pamačius tas spragas, teko prašyti, kad vienoje Vilniaus mokykloje leistų lankyti šių dalykų 11 klasės pamokas. Mokyklos direktorius leido prisijungti prie moksleivių – taip buvo šiek tiek užglaistytos bendrojo išsilavinimo spragos. Pirmasis įrašas darbo knygelėje datuotas 1960 metais, pradėjus eiti techniko pareigas tuo-
metės Liaudies ūkio tarybos Projektavimo-konstravimo biure. Čia labai pravertė technikume įgytos braižybos žinios ir įgūdžiai, nes teko projektuoti imonių darbo vietų ventiliavimo, apšvietimo sistemas. Tačiau ir čia jokio mokslo nebuvo, nes projektuotojai turėjo laikytis griežtų normų ir standartų reikalavimų. Po metų, 1961 m., pavyko įstoti į ką tik įkurtą Kauno politechnikos instituto (KPI) Vilniaus filialą. Čia pirmą kartą pradėta vykdyti studijų progra-
ma „Suvirinimo įrenginiai ir technologijos“. Ko bus mokoma, ką ir kur teks dirbti, įstojusieji nežinojo, nes baigusiujų šią studijų kryptį Lietuvoje nebuvo. Tik baigus studijas paaiškė-
jo, kad absolventams teks dirbti Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Baltarusijoje ar Rusijoje iki Uralo imtinai. Dėl šios priežasties po kelerių metų studijos lietuvių kalba buvo nutrauktos

Prie automobilio Molėtų mašinų ir traktorių stotyje. Apie 1954 m.

ALGIRDAS
VACLOVAS
VALIULIS

GYVENIMAS
BESIVEJANT
MOKSLO
PAUKŠTĘ

„Oželj“ šokau
studijų
metu KPI
Vilniaus filialo
ansamblyje.
Apie 1965 m.

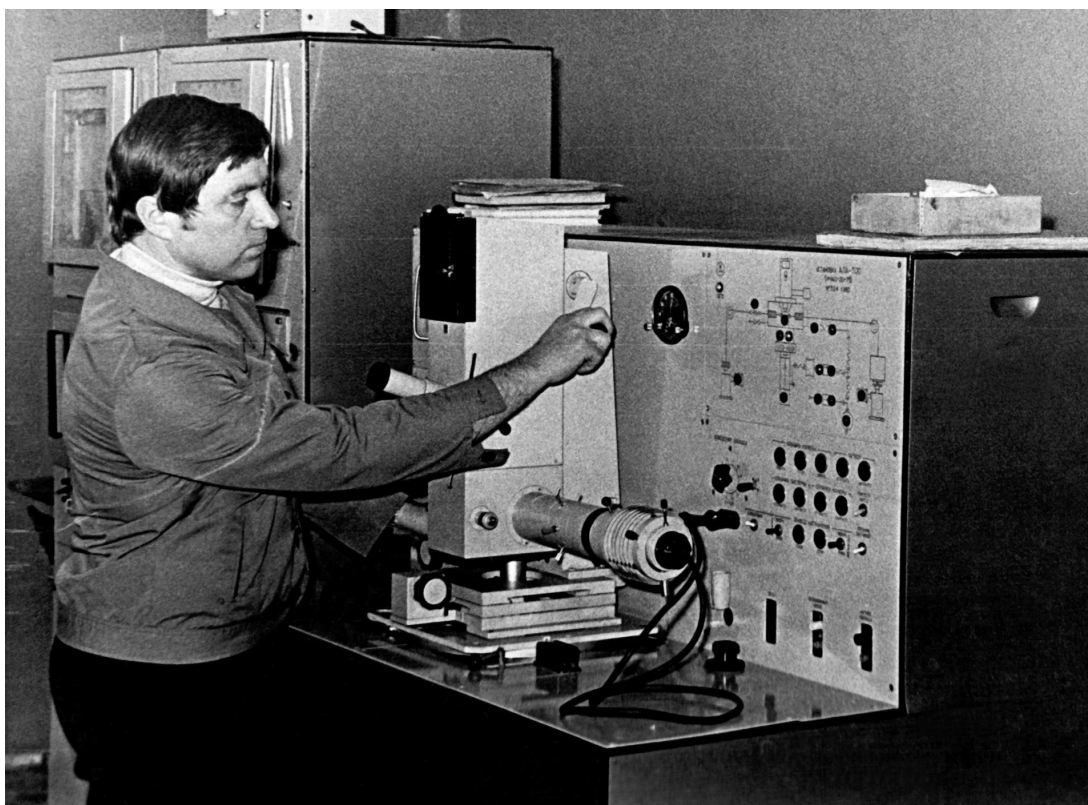
ir pradėta mokyti tik rusų kalba. Specialybė stojantiesiems neatrodė labai patraukli, nes visuomenės sąmonėje vyravo visada purvino, dūmuose paskendusio darbininko-suvirintojo, o ne inžinieriaus, įvaizdis. Antra vertus, ir šiandien visuomenėje mažai vertinama suvirinimo darbų svarba, nors be šių technologijų daugybės šiuolaikiškų gamybos būdų ar įrenginių apskritai nebūtų. Čia galima įžvelgti tam tikrų panašumų į drabužių siuvimą. Visuomenė labai vertina drabužių pristatymą ant podiumų, spaudoje mirga dizainerių pavardės, bet kas sukirpo, kokiomis siūlėmis ir kaip kokybiškai pasiuvo, kokios inžinierių sukurtos siuvimo mašinos – visa tai lieka paraštėse.

Gyvenimo atsitiktinumas ir likimas Vilniuje gimusį, vaikystę kaime praleidusį jaunuolį vėl sugrąžino į gimtąjį miestą. Tuo laikotarpiu, studijų pradžioje, studentai pusantros metų turėjo dirbti gamyklose. Ryte – keturios valandos paskaitų, o po pietų – aštuonių darbo valandų trukmės darbinė pamaina. Darbas šaltkalviu surinkėju, vėliau ir inžinieriumi konstruktoriumi supažindino su darbo gamyboje rutina, davė inžinerinio ir žmogiškojo bendravimo patirtį, bet ir čia žodžiai „mokslinė veikla“ niekam nebuvo svarbūs. Studentų mokslinė veikla filiale nebuvo išplėtotą – gal dėl nepakankamos mokslinės bazės, o gal dėl organizacinių sunkumų, nes čia buvo tik aukštosios mokyklos filialas. 1967 m. studijos KPI Vilniaus filiale buvo baigtos su pagyrimu ir įgyta mechanikos inžinerijos specialybės suvirinimo įrenginių ir technologijos inžinieriaus kvalifikacija. Gerais pažymiais baigusiam studijas absolventui buvo pasiūlytos asistento pareigos KPI Vilniaus filialo Metalų apdirbimo katedroje. Jau priimant pasiūlymą buvo aišku, kad pasirinkę gamybininko kelią absolventai greičiau susitvarkys buitį, apsirūpins būstu, gaus geresnes pajamas. Taigi renkantis dėstytojo ir mokslininko kelią, buvo pagrįstų abejonių, kurios vėliau visiškai pasitvirtino. Asistento duona visais laikais nebuvo lengva. Kad jie labai „nedykinėtų“, katedros kolegos negailėdavo akademinio krūvio, noriai patikėdavo kuruoti studentus, kasmet siūsdavo į kelių savaitių trukmės žemės ūkio talkas kolūkiuose, pavesdavo organizuoti įvairius rinkimus ir atlikti kitus visuomenei naudingus darbus.

1967–1969 m. dirbant asistentu pamažu susiformavo mokslinės veiklos kryptis – legiruotojo sintetinio ketaus tyrimai. Taip pirmą kartą pavyko priartėti prie mokslo. Lietuva buvo toli

ALGIRDAS
VACLOVAS
VALIULIS

GYVENIMAS
BESIVEJANT
MOKSLO
PAUKŠTĘ

Prie žemo vakuumo įrenginio, skirto difuziniam suvirinimui ir aukštatemperatūrinių virsmų metaluose tyrimui. VISI metalotyros laboratorija. Apie 1975 m.

Asmeninio archyvo nuotraukos.

nuo kokių nors metalurgijos centrų, tačiau Kaune veikė ketaus liejimo įmonė „Centrolitas“. Įmonėje, lankinėse elektros krosnyse, buvo perlydomas surinktas metalo laužas, iš kurio į liejinius patekdavo įvairių legiruojančių elementų, lemiančių liejinių kokybę. Įmonei reikėjo mokslinių tyrimų, todėl ji ieškojo šioje kryptyje dirbančių žmonių. Vykdyti sintetinio ketaus gamybos tyrimus paskatino Metalų technologijos katedros vedėjas doc. Borisas Liaudis, kuris buvo dirbęs Dniepropetrovsko metalurgijos įmonėje, turėjo darbo metalurgijos srityje patirtį, vėliau buvo disertacinio darbo vadovas. Katedroje buvo liejimo, cheminės analizės ir metalografijos laboratorijos, dvi aukštojo dažnio srovėmis kaitinamos lydymo krosnys, įvairių rūšių ferolydinių, retųjų žemės metalų ligatūrų ir daug kitos, šiai tyrimų sričiai svarbios, įrangos ir medžiagų. Tačiau moksliniams tyrimams tinkamų prietaisų buvo mažai, tik optinis metalografinis mikroskopas ir metalų kietumo matuoklis. 1972 m. baigėsi aspirantūra, tačiau parengtas disertacinis darbas „Mangano, chromo, volframo, silicio, aliuminio ir aušinimo greičio įtaka daugiaanglių geležies lydinių struktūrai“ buvo apgintas tik 1974 m., nes Lietuvoje metalurginės krypties mokslo darbų ginti nebuvo galimybių. Todėl disertacija buvo pristatyta ir apginta TSRS Juodosios metalurgijos moksliniame tyrimų institute Dniepropetrovske (Ukraina). Baigus aspirantūrą, vėl buvau paskirtas asistentu į Vilniaus inžinerinio statybos instituto (VISI) Metalų technologijos katedrą, kurioje šias pareigas ėjau iki 1976 metų. 1976–1978 m. šioje katedroje dirbau vyresniuoju dėstytoju, o 1980 m. man buvo suteiktas docento vardas. 1986 m. bendradarbiai išrinko VISI Metalų technologijos katedros vedėju ir šias pareigas ėjau iki 1989 metų.

ALGIRDAS
VACLOVAS
VALIULIS

GYVENIMAS
BESIVEJANT
MOKSLO
PAUKŠTĘ

1990-aisiais atkurta nepriklausoma Lietuvos valstybė, vyko esminiai pokyčiai visuomenėje, privatizacija, turto perdalijimas, atsirado nauji (nepartiniai) socialiniai liftai, keitėsi žmonių sąmonė, buvo pertvarkoma aukštojo mokslo sistema. Gyventi šiuo audringu laikotarpiu buvo ir sunku, ir įdomu, nes daugelį dalykų teko daryti pirmą kartą, teko klysti ir taisyti savo klaidas. Nemažai darbuotojų, susivilioję greito praturtėjimo vizija, metė mokslinę veiklą ir pasuko į smulkųjį verslą, iš kurio, deja, negailestingos konkurencijos buvo greitai išstumti.

Kaip ir daugeliui universiteto bendruomenės narių, teko aktyviai dalyvauti reformuojant senąją pagrindinių studijų sistemą į šiandien Lietuvoje jau įprastą dvipakopę – bakalauro ir magistro sistemą. Kas šiandien įprasta ir suprantama, 1990 m. buvo nauja ir nežinoma, o užsienio patirties nebuvo beveik jokios. Žinoma, daugeliui ši pradžia ištis buvo nelengva – prastos užsienio kalbų žinios, nevisavertiškumo kompleksas bendraujant su užsienio partneriais, elgetiškas egzistavimas nuvykus į Vakarų šalį ir daug kitų bėdų.

1990 m., įsibėgėjant demokratizacijos vėjams, buvau pakviestas dirbti VSI studijų prorektoriumi. 1993 m. man pasiūlytos pirmojo prorektorius pareigos, kurias ėjau iki 1998 m., o 1998–2006 m. dirbau Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGTU) infrastruktūros ir užsienio ryšių prorektoriumi. Nuo pat akademinės karjeros pradžios 1967 m. teko skaityti paskaitas, vesti pratybas ar laboratorinius darbus iš šių sričių: metalotyras, konstrukcinių medžiagų technologijos, elektrokontaktinio suvirinimo technologijos, suvirinimo lydymu technologijos, specialiųjų savybių plienų suvirinimo, suvirintųjų konstrukcijų skaičiavimo ir projektavimo, suvirinimo lydymu ir terminio pjaustymo technologijos, litavimo, polimerų suvirinimo ir medžiagų mokslo disciplinų (modulių). Buvo laikotarpių, kai visas paskaitas ir praktinius seminarus teko vesti rusų, o išplėtojus studijas, anglų kalbomis, mokyti tik anglų kalba. Dėl šių priežasčių teko parengti daug naujų mokymo priemonių ar net vadovėlių rusų ir anglų kalbomis.

1978 m. pavyko patekti į stažuotę Čekijos aukštojoje technikos mokykloje Prahoje. Čia, vadovaujamas Čekoslovakijos mokslų akademijos akademiko prof. Jaroslavo Pluharžo, tyrčiau atspariuosius mažanglius mikrolegiruotuosius plienus, naudojamus arktinio šalčio srityse klojamiems naftos ir dujų vamzdynams, jūrinių platformų statybai. Dalį stažuotės teko praleisti Prahos ČKD koncerno tyrimų laboratorijose, kuriose tyrčiau žemų temperatūrų (kriogeninių) plienų suvirinimo ypatumus. 1983 m. stažavausi Maskvos Baumano aukštojoje technikos mokykloje, o po nepriklausomybės atkūrimo mokslinę kvalifikaciją kėliau Leveno (1993, Belgija), Glamorgano (1994) ir Šiaurės Londono (1996, Didžioji Britanija), Horsens (1994, Danija) aukštosiose mokyklose.

Moksliniuose darbuose tyrčiau žemų temperatūrų ir atspariųjų mikrolegiruotųjų plienų termomechaninio ir terminio apdorojimo, neišardomų jungčių gamybos ypatumus, minkštamagnečių medžiagų elektrokontaktinį ir plazminį suvirinimą, geležies ir nikelio lydinių difuzinį suvirinimą su feritais ir alsiiferais, lazerinį anglinių ir legiruotųjų plienų terminį apdorojimą ir pjaustymą, juodųjų metalų aplydymą, superkietų, atsparių kietajai radiacijai, dilimui ir erozijai dangų kūrimą, aukštatemperatūrų plienų senėjimo reiškinius, vibrovirpesių taikymą konstrukcijų vidinių įtempių mažinimui ar plonų perlydomųjų dangų struktūros formavimui ir kt. Dalyvavau kuriant specialius lanko maitinimo šaltinius, skirtus gausiai legiruotųjų plienų ir spalvotųjų metalų lydinams (aliuminio, magnio, titano) virinti. Tokie elektrinio lanko maitinimo šaltiniai buvo paklausūs laivuose, ypač kariniuose. Įprasti šaltiniai lanko degimui palaikyti naudojo aukštojo dažnio osciliatorius, kurie į aplinką skleidė elektromagnetines bangas, išduodančias laivo buvimo vietą, kita vertus, tarp šaltinio ir virinimo vietos galėjo būti tik 1,5–2 m tarpas, nes jį riboja jungiamojo kabelio ilgis. Katedros kolektyvo sukurtas

ALGIRDAS
VACLOVAS
VALIULIS

GYVENIMAS
BESIVEJANT
MOKSLO
PAUKŠTĘ

šaltinis nenaudojo oscilatoriaus, o jungiančiųjų kabelių ilgis galėjo siekti kelis šimtus metrų, todėl sunkaus šaltinio (per 400 kg) neberekėjo tempti į sunkiai prieinamas laivo zonas. Buvo pagaminta bandomoji pramoninė šaltinių serija.

Deja, mokslas judėjo ir kitomis kryptimis. Pasirodė galingi elektros srovės lyginimo diodai ir prasidėjo lengvų, mobilių inverterinių lanko maitinimo šaltinių, išsprendusių daug suvirinimo technologijoms svarbių problemų, kūrimo era, išstūmusi iki tol sukurtus ir naudotus suvirinimo lanko maitinimo šaltinius. 1997 m. apgyniau habilitacinį darbą „Termokinetinių ir struktūros susidarymo procesų įtaka suvirintųjų sujungimų savybėms ir kokybei“, man buvo suteiktas habilituoto daktaro mokslo laipsnis, o 1998 m. – akademinis profesoriaus vardas. Tyrimų rezultatus apibendrinau 1995 m. išleistoje monografijoje „Specialiųjų plienų ir lydinių struktūros ir suvirinamumo tyrimai“. Svarbią vietą mokslinėje veikloje užėmė mokslininkų rengimas. Teko būti daugelio doktorantūros komitetų pirmininku ir nariu, dalyvauti komitetuose ar jiems vadovauti, apginti du habilitaciniai ir devyni mokslų daktaro darbai. Buvau kviečiamas dalyvauti veiklose rengiant mokslininkus Latvijoje, Australijoje, Bachreine.

2001–2013 m. darbas ir gyvenimas tekėjo ramesne vaga, buvo mažiau esminių ar dramatiškų reformų, mokslinis ir pedagoginis darbas prisitaikė prie naujų realijų ir, skirtingai nuo verslo, čia vyravo santykinai saugi darbai ir kitai veiklai aplinka. 2001 m. prie jau vykdomų infrastruktūros ir užsienio ryšių prorektorius pareigų prisidėjo dar vienos, nes buvau išrinktas Medžiagotyros ir suvirinimo katedros vedėju ir turėjau spręsti kasdienes studijų, mokslo, metodinių bei laboratorinių darbų organizavimo problemas. Šias pareigas ėjau dvi kadencijas – iki 2011 metų. 2006 m. man buvo pasiūlytos VGTU Mechanikos fakulteto dekanato pareigos, o 2011 m. buvau perrinktas šioms pareigoms antrajai penkerių metų kadencijai. Pagal VGTU profesoriaus emerito nuostatų reikalavimus 2009 m. man buvo suteiktas profesoriaus emerito vardas.

Universitetui vis plačiau atveriant bendradarbiavimo vartus su kitomis valstybėmis, šalia mokslinės ir pedagoginės veiklos teko užsiimti ir tarptautinio bendradarbiavimo plėtra. Nuo 1992 m. koordinavau universiteto veiklą Europos Sąjungos „Phare-Tempus“ programoje, prisidėjau prie kelių projektų vykdymo. Nuo 1999 m. prasidėjo Europos Sąjungos „Socrates“ programa, o nuo 2000 m. prisidėjo dar ir naujosios Europos Sąjungos programos „Leonardo Da Vinci“ kuravimo universitete klausimai. Tuo laikotarpiu buvau Europos tarptautinio švietimo asociacijos (*European Association of International Education*) nariu, Europos inžinierių rengimo asociacijos (*European Society for Engineering Education*, SEFI) studijų programų plėtros komiteto nariu, Europos aukštojo mokslo draugijos (*European Higher Education Society*) nariu, Baltijos jūros regiono šalių technikos ir technologijos universitetų konsorciūmo BALTECH Vykdomojo komiteto nariu. Teko rasti laiko darbui Lietuvos mokslo ir studijų kompiuterių tinklo LITNET valdyboje, respublikiniame „Socrates / Erasmus“ komitete, būti kelių žurnalų redakcinės kolegijos nariu, vykdyti Mechanikos fakulteto tarybos ir dekanato nario, konferencijų organizavimo, leidinių redagavimo darbus, eiti Mechanikos, vėliau ir Medžiagų inžinerijos mokslo krypties komisijos pirmininko pareigas bei imtis kitos veiklos.

Ėmiausi iniciatyvos kurti Lietuvos suvirintojų asociaciją, o 2005 m. buvau išrinktas šios asociacijos tarybos pirmininku. Nuo 2010 m. buvau Lietuvos inžinerinės pramonės asociacijos „Linpra“ prezidiumo nariu, 2013 m. buvau išrinktas Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidiumo nariu. 2001 m. atsirado sąsajos su Lietuvos mokslų akademija (LMA), nes buvau išrinktas LMA nariu ekspertu, 2011 m. – Lietuvos mokslų akademijos tikruoju nariu. 2004–2020 m. buvau Europos Sąjungos Plieno ir anglių komiteto prie Europos Komisijos Mokslo generalinio direktorato Lietuvos nacionalinis atstovas, nuo 2005 m. – Lietuvos

ALGIRDAS
VACLOVAS
VALIULIS

GYVENIMAS
BESIVEJANT
MOKSLO
PAUKŠTĘ

atstovas ES Plieno technologinėje platformoje, o 2004–2008 m. – tarptautinės organizacijos „Universitetų aljansas už demokratiją“ Direktorių tarybos narys, Lietuvos ir Čekijos draugijos pirmininkas (2018–2022). Kalbant apie aukštųjų mokyklų veiklą, buvau Lietuvos universitetų rektorių konferencijos Užsienio ryšių komiteto nariu (1999–2003) ir pirmininku (2003–2006), Vilniaus (2002–2008) ir Kauno (2003–2012) technikos kolegijų steigiamųjų tarybų nariu.

Nors pastarąjį dešimtmetį administraciniam darbui teko skirti daug laiko, nutolti nuo akademinio darbo vis dėlto nepavyko. Esu autorius ir bendraautoris per 60 metodinių, mokslo organizavimo leidinių ir kitų publikacijų. Mokslo organizavimo klausimais skaičiau pranešimus Paryžiuje, Stokholme, Kopenhagoje, Geteborge, Varšuvoje, Prahoje, Berlyne, Vismare, Sofijoje, Taline, Rygoje, Budapešte, Krokuvoje, Niujorke, Bankoke, Kernse, Atėnuose ir kituose miestuose. Skaitytų pranešimų medžiaga skelbta ne tik Europos šalių, bet ir JAV, Australijos leidiniuose. Išleistos publikacijos lietuvių, anglų, rusų, vokiečių ir čekų kalbomis.

Mokslinę ir pedagoginę veiklą liudija išleistos monografijos: „Specialiųjų plienų ir lydinų struktūros ir suvirinamumo tyrimai“ (1995), „Universitetų plėtros ir iššūkių laikmetis“ (*A Time of challenge and university's growth*, su E. K. Zavadsku, 2002); knygos: „Plazminis suvirinimas, pjovimas, purškimas ir aplydymas“ (1988), „Gausiai legiruoto plieno suvirinimas“ (1991), „Litavimas“ (1993), „Specialūs suvirinimo metodai“ (1993), „Metalotyros pagrindai“ (su V. Juodeliu ir J. Bendiku, 2004); vadovėliai: „Naujos medžiagos“ (2005), „Legiruotieji plienai ir jų suvirinimas“ (2007), „Suvirinimas ir terminis pjovimas“ (*Welding and thermal cutting*, 2008), „Šiuolaikiškos inžinerinės medžiagos“ (2010), „Pažangios inžinerinės medžiagos: savybės, gamyba ir taikymas“ (2012), „Inžinerinių medžiagų mokslas: struktūra, savybės ir taikymas“ (*Engineering Materials Science: Structure, Properties and Applications*, 2013), „Medžiagų ir technologijų plėtros istorija“ (*A History of Materials and Technologies Development*, 2014), „Inžinerinių medžiagų kūrimo raida“ (2021), „Medžiagų gamyba ir apdirbimas“ (*Fabrication and processing of materials*, 2022), mokslo populiarinimo knyga „Medžiagų ir technologijų istorinė raida“ (2021). Gana gausi buvo ir mokslo populiarinimo veikla. Nemažai publikacijų išspausdinta žurnaluose „Gedimino universitetas“, „Mokslas ir technika“, „Mokslas ir gyvenimas“ bei kituose periodinės spaudos leidiniuose. Paskelbta per 350 įvairių kitų publikacijų. Mokslinė, pedagoginė veikla ir darbas ne kartą buvo įvertinti įvairiais apdovanojimais: LDK Gedimino ordino Riterio kryžiumi, UNESCO Inžinerinio mokymo centro ordinu, Lietuvos inžinerinės pramonės „Linpra“ garbės ženklu, Lietuvos švietimo ir mokslo ministro, VGTU vadovybės padėkos raštais.

Taigi, ar pavyko prisijaukinti mokslo paukštę? Turbūt ir taip, ir ne. Buvo laikas, kai viršų ėmė mokslai, buvo laikas, kai vyravo pedagoginis ir administracinis darbas. Didžioji ir produktyviausioji gyvenimo dalis prabėgo institucijoje, kurioje visus tuos metus tekėjo, šurmuliavo nuolat atsinaujinanti studentiškoji upė. Ši upė nusinešė ne tik metus, bet ir neleisdavo senti širdžiai, praturtindavo dvasią, suteikdavo jėgų darbui ir kūrybai. Gyvenimas, kaip ir didžiąjai daliai Lietuvos žmonių, atseikėjo dar vieną malonę – tai dvasinį Lietuvos atgimimo laikotarpio pakilimą, dvasinę euforiją. Šį jausmą lemta pajauti ne kiekvienai kartai. Darbas universitete retam padeda susikrauti turtus, tačiau juos su kaupu kompensuoja supantis dvasinis pasaulis ir šioje aplinkoje dirbantys studentai, pedagogai, mokslininkai ir kiti universiteto bendruomenės nariai. Taigi, ir ši gyvenimo apžvalga rodo, kad akademinė aplinka ne tik formuoja toleranciją ir dvasingumą, bet ir padeda išsaugoti kūrybingumą ir dvasinę ilgaamžystę.

ALGIRDAS
VACLOVAS
VALIULIS

GYVENIMAS
BESIVEJANT
MOKSLO
PAUKŠTĘ